

## Čís. 80.

**Nároky ze správy. — Článek 347 obch. zák. nelze použítí obdobně na obchody místní. — Byla-li kupní cena za dobytče zaplacená po zjištění vad zřízencem kupujícího, který o vadách nevěděl, není to o sobě konkludentním činem, kterým se kupující vzdává nároků ze správy. — Nároku na zrušení kupní smlouvy není také překážkou, že kupující zpeněžil kůži z poraženého dobytčete, jehož maso a kosti musily býti zničeny.**

(Rozh. ze dne 11. března 1919, Rv I 144/19.)

Žalující společnost pro zpeněžení dobytka koupila a převzala prostřednictvím svého zástupce od žalovaného v X. dne 11. dubna 1918 vola na porážku. Po porážce dne 13. dubna 1918 bylo zjištěno, že maso jest následkem choroby dobytčete nepoživatelné. Bylo proto zničeno a kůže prodána. Vůči žalobě na zrušení kupní smlouvy a vrácení tržebné ceny po srážce výtěžku za kůži namítal žalovaný mezi jiným, že žalobkyně se vzdala nároku ze správy tím, že přes to, že vady byly zjištěny již 13. dubna, přece 23. dubna kupní cenu bez námitek zaplatila a také s kůží volně disponovala, čímž restituci při zrušení smlouvy nutnou, znemožnila. — **P r v ý s o u d** (okresní soud v Chotěboři) vyhověl žalobě. Zjistil, že vady vola nebyly zřejmy a napravitelné, poněvadž se objevily teprve po porážce, a že vůl byl jimi stížen již před odevzdáním. Námitky, že žalobkyně, zaplativši kupní cenu a prodavši kůži, se vzdala konkludentními činy nároku ze správy, odmítl, poukávav k tomu, že prodej kůže, kterou prodalo ostatně hned po zjištění vad okresní hejtmanský v Y, se netýká podstatné části a že kupní cena byla úřednicí žalující společnosti, která o vadnosti nevěděla, poukázána žalovanému jen omylem. — **O d v o l a c í s o u d** (krajský soud v Kutné Hoře) zamítl žalobu z těchto důvodů: Žalující společnost, jak sama v žalobě udává, koupila sporného vola jako komisionář pro pomocnou akci při okresním hejtmanském v Y. Právní jednání to jest obchodem dle čl. 272 č. 3 obch. zák. a sluší na daný případ použití ustanovení zákona obchodního (čl. 277). Obchod ten jest koupí obchodní, kterou náleží posuzovati dle předpisů čl. 337 a násl. obch. zák., neboť předmětem smlouvy kupní bylo dobytče, tedy zboží dle čl. 337 obch. zák. Sporný vůl koupen byl dne 11. dubna 1918 v X. zástupcem žalující společnosti od žalovaného k porážení a teprve při porážce dne 13. dubna 1918 byla zjištěna naprostá nepoživatelnost, ba přímo škodlivost masa pro lidské požívání. Výtky odvolání, že se jedná o viditelnou vadu a že z důvodu toho správa jest vyloučena, jest neodůvodněna a dlužno souhlasiti se soudem první stolice, že jde o vadu skrytou, která teprve při porážce vola byla objevena. Náleží proto, ačkoliv se jedná o obchod místní, na daný případ použití analogicky ustanovení čl. 347 obch. zák. Článek ten ustanovuje, že kupec má vady zboží po jich objevení prodávajícímu bez prodlení oznámiti, jinak pokládá se zboží za schválené. Jest tedy včasné a řádné oznámení vad předpokladem pro uplatňování práva ze správy. Sluší uvážiti, zda se žalující strana dle tohoto zákonného ustanovení zachovala. Nezpůsobilost a škodlivost masa poraženého vola následkem vnitřních chorobných proměn byla dne 13. dubna 1918 zjištěna a zástupci žalující společnosti, který maso dne 13.

dubna prohlížel, ihned oznámena. Žalující společnost nejen že o této vadě žalovanému bez prodlení oznámení neučinila, nýbrž ještě samovolně kůži vola disponovala; neboť prodej kůže okresním hejtmanstvím v Y, dne 17. dubna 1918, tedy čtyři dny po zjištění vady, připustila. Ano žalující strana dopustila ještě dne 23. dubna 1918 poukázání kupní ceny žalovanému, což bylo bankou dne 27. dubna 1918 provedeno, takže žalovaný musil býti té důvěry, že koupený vůl byl žalobkyní bez námítky přijat. Žalující společnost teprve dopisem ze dne 13. května 1918, tedy za měsíc po zjištění vady, žádala za vrácení kupní ceny patrně z důvodu vadnosti vola. Z toho vychází, že se žalující společnost nezachovala dle předpisu čl. 347 obch. zák. a že tím pozbyla nároku ze správy. Neposoudil tedy soud první stolice věc spornou po stránce právní správně, když za tohoto stavu věci žalobě vyhověl.

Nejvyšší soud vyhověl dovolání žalující společnosti a obnovil rozsudek prvního soudu.

### Důvody:

Jde o koupi místní. Čl. 347 obch. zák. výslovně stanoví, že ustanovení jeho se vztahují na obchody distanční. Není tu tedy obdoby a tudíž nemůže býti užito uvedených předpisů v tomto případě, nýbrž sluší jej řešiti dle ustanovení ob. zákona občanského. Jde o vadu nenapravitelnou a proto může žalující společnost žádati úplné zrušení smlouvy; neboť jest zjištěno, že tu vada byla již v době koupě, že při koupi nebyla však patrna. Při tom jest lhostejno, kdy kupující společnost vadu žalovanému oznámila (§ 927 obč. zák.) Práva svého nepozbyla společnost ani tím, že kůži nenabídla žalovanému. Jak již rozsudek první stolice uvádí, bylo zaplacení kupní ceny zařízeno, aniž by úřednice žalující společnosti, která plat poukázala, věděla o vadnosti koupeného dobytčete. Žalovanému rozdělení prací u žalující společnosti může býti lhostejným. Peníze jemu společností zasláné může přijmouti jako zaplacení kupní ceny bez ohledu na to, zdali dle vnitřního zařízení žalující společnosti schválení zboží jest předpokladem placení čili nic. Má-li ale placení býti konkludentním jednáním, dlužno hleděti přece k tomu, jak došlo k zaslání peněz a zdali zástupcové společnosti, kterým přísluší smlouvy uzavírat, platem tím projevili, že zboží, jehož vady seznali, na splnění smlouvy přijali. V případě našem poukázala úřednice žalující společnosti peníze k výplatě, aniž jí byla vadnost zboží známa. Proto nelze v zaslání peněz spatřovati vzdání se práv z vadnosti zboží společnosti příslušejících. Pokud jde o kůži, dlužno uvážiti, že netvořila samostatnou část koupě, nýbrž musí jako součást dobytčete býti buď při zrušení smlouvy prodávajícímu s hlavní věcí vrácena aneb s ní kupcem podržena. Prodávající nemá tedy nároku, by tato část, třeba nabyla zabítním dobytčete samostatné povahy, jemu po zrušení smlouvy byla vrácena, ačkoliv maso a kosti jemu vydány býti nemohou. Je-li tomu tak, neznamená prodej kůže vzdání se námitek z vadnosti dobytčete, nýbrž jest spíše opatřením k zamezení větší škody žalovaného. Kdyby bylo možno považovati kůži za samostatný předmět smlouvy, pak by podržení její kupcem také jen jako schválení koupě tohoto předmětu musilo býti posuzováno a nemělo by významu pro ostatní

předmět smlouvy. Žalující společnost tedy nepozbyla nároku ze správy a jest v té příčině dovolání opřené o důvod § 503 č. 4 c. ř. s. opodstatněno.

### Čís. 81.

**Podnikatel veřejné místnosti, jenž návštěvím poukázal návštěvníky, by ukládal oděv ve zvláštní šatně, ručí jako schovatel za věci, jež návštěvníky nebo k jich příkazu za ně zřízenci místnosti byly, byť i v nepřítomnosti osoby, určené k dozoru na šatnu, tam uloženy.**

(Rozh. ze dne 11. března 1919, Rv I 147/19.)

V kavárně, kde žalovaný je kavárníkem, jest šatna, oddělená od hlavní místnosti kavárny tím způsobem, že tvoří samostatný pokoj, nalézající se ve zvýšeném terainu, t. zv. galerii, zvýšené nad niveau kavárny o 3 stupně, z kteréžto galerie vedou do šatny dvěře, uzavírající se na kliku a opatřené zámkem. Do šatny té vede z místnosti kavárenské velké okno otevřené, sloužící pro hosty, kteří odložené šatstvo oknem tím garderbierce podávají. Nad oknem je nápis »Garderoba 6 h« a po obou stranách okna jsou tabulky s nápisem »za oděv v šatně neodložený se neručí«. Dvěře do šatny vedoucí bývaly většinou otevřené, poněvadž personál jimi často chodí dovnitř se šatstvem. V nepřítomnosti garderbierky neměli hosté kavárny volného přístupu do šatny a museli se obracet na číšníka nebo pikola, by jim šaty do šatny uložil. Než nějaký výslovný zákaz v kavárně o tom vydán nebyl a někteří známí stálí hosté někdy odpoledne i v nepřítomnosti garderbierky si šatstvo osobně do šatny ukládali. Šatna byla i odpoledne v činnosti, poněvadž tam garderbierka byla vždy i odpoledne, třebaže měla povinnost, býti přítomna teprve od 6. hodiny odpolední pro večerní koncert. Dne 26. ledna 1918 zavítal kol čtvrté hodiny odpolední do kavárny její častější návštěvník inženýr Rudolf Z. se žalobkyní a předal sklepníkovi S. svůj zimník jakož i kabát a kožešinový límec žalobkyně s tím, by věci ty uložil v šatně, položiv obyčejně poplatek za šatnu na její okno. Sklepník pověsil v šatně, kde garderbierka nebyla přítomna, věci na věšáky. Sklepník ukládal i jiným hostům týmtž způsobem věci do šatny, žalovaný o tom věděl a choval se k tomu nečinně. Z věci inženýrem Z. sklepníku předaných kabát a kožešinový límec žalobkyně v šatně se ztratily. — Žalobě o náhradu procešní soud prvního stádu (zemský soud v Praze) vyhověl, v podstatě z těchto důvodů: I kdyby bylo lze připustiti, že žalovaný svému personálu někdy zakazoval, by odpoledne od hostů šatstvo přijímali a do šatny dávali, dlužno ze zjištěného stavu věci usouditi, že zákazů těch důsledně neprováděl, takže v manipulaci odpolední šatny nastaly jisté nepravdivosti, jež nemohly by býti přičítány ke škodě návštěvníkům kavárny, kteří, vidouce zvláštní zařízenou šatnu a nápisy vedle ní, »že se za oděv v šatně neodložený neručí«, a vidouce, že personálem v kavárně odložený šat do šatny jest ukládán, taktéž personálu toho použili a poplatek za šatnu zapravovali v důvěře, že mají o bezpečnost svého šatstva postaráno. Nelze přece ještě nadto od hostů žádati, by i dále pátrali po tom, zda personál jest k tomu od žalovaného zmocněn a zda poplatek jimi zapravovaný jest skutečně jemu odváděn. Bylo spíše povin-